

ปลวก...ตัวร้ายทำลายบ้าน กำจัดให้สิ้นซากอย่างปลอดภัย

สุภมาศ วัลย์อุดมวุฒิ
กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค

ปัญหาหนักอกของท่านที่เป็นเจ้าของบ้านทั้งหลาย คือ การที่มีสัตว์ตัวเล็ก ๆ ที่ไม่ได้รับเชิญพากันเข้ามากัดกินทำลายโครงสร้างบ้านที่เป็นไม้ แถมยังลามไปถึงเครื่องเรือน เครื่องใช้ที่ทำจากไม้อีกด้วย สร้างความเสียหายมากมายจนเจ้าของบ้านถึงกับกุมขมับ และต้องหาหนทางกำจัดเจ้าปลวกตัวร้าย พร้อมกับหาวิธีป้องกันไม่ให้ปลวกมากัดกินบ้านสวย ๆ อีก “ผลิตภัณฑ์ป้องกันและกำจัดปลวก” จึงเป็นทางเลือกที่เจ้าของบ้านหลายรายนำมาใช้ บางรายก็นิยมใช้บริการจากผู้รับจ้างกำจัดปลวก ทำให้ผู้อยู่อาศัยในบ้านต้องสัมผัสกับสารที่ใช้ป้องกันและกำจัดปลวก ซึ่งสารนี้จัดเป็นวัตถุอันตรายที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์ และสิ่งแวดล้อม แต่เราสามารถหลบเลี่ยงจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้นนี้ได้ ถ้ามีความเข้าใจและรู้จักวิธีป้องกัน

วิธีการป้องกันและกำจัดปลวก

วิธีการป้องกันและกำจัดปลวกสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การป้องกันและกำจัดปลวกโดยไม่ใช้สารเคมี มีหลายวิธี ดังนี้
 - 1.1 การใช้ศัตรูธรรมชาติ เช่น การใช้เชื้อราหรือแบคทีเรีย
 - 1.2 การใช้กับดักแสงไฟ ในการดึงดูดหรือขังไข่แมลงเม่าที่จะผสมพันธุ์ ส่งผลให้ปริมาณรังปลวกที่จะเกิดใหม่มีปริมาณลดลง
2. การใช้สารเคมีกำจัดปลวก
 - 2.1 การฉีดพ่น หรืออัดสารเคมีกำจัดปลวกลงในพื้นดิน ซึ่งใช้ในการป้องกันและกำจัดปลวกทั้งก่อนและหลังปลูกสร้างอาคาร

2.2 การใช้เหยื่อ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีผลยับยั้งการลอกคราบของปลวก ทำให้ตัวปลวกอ่อนที่รับประทานนี้ลอกคราบไม่ได้และตายไปในที่สุด ส่วนปลวกที่รับประทานนี้จะแพร่สารเคมีให้กับปลวกตัวอื่น ๆ ในรัง ซึ่งวิธีนี้จะใช้ระยะเวลา นานกว่า แต่ปลวกจะตายทั้งรัง

สำหรับสารเคมีกำจัดปลวกที่พบว่ามีการใช้ในประเทศไทย แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มออร์กาโนฟอสเฟต (Organophosphate) เป็นสารที่มีอันตรายต่อคนและสัตว์ รวมถึงมีพิษตกค้างในสิ่งแวดล้อม โดยใช้เพื่อทำเป็นแนวป้องกันปลวก และสามารถฆ่าปลวกได้ทันที เมื่อปลวกสัมผัสกับสาร

2. กลุ่มไพรีทรอยด์สังเคราะห์ (Synthetic Pyrethroid) เป็นสารไล่ปลวก มีกลิ่นอ่อน และเป็นอันตรายสูงต่อสัตว์น้ำ

3. กลุ่มอื่น ๆ

- กลุ่มคลอโรนิโคตินิล (Chloronicotinyl) จะออกฤทธิ์ทำให้ระบบประสาทของแมลงผิดปกติ

- กลุ่มเฟนนิลไพราโซล (Phenyl Pyrazole) เป็นสารเคมีที่มีผลกระตุ้นระบบประสาทและกล้ามเนื้อให้ทำงานมากกว่าปกติ ทำให้เกิดอาการชักและตายได้

- กลุ่มซิลเลน (Silane)

4. การใช้สารป้องกันรักษาเนื้อไม้ (Wood Preservative) มีคุณสมบัติเป็นทั้งสารกำจัดแมลงและสารกำจัดเชื้อรา

5. การใช้สารสกัดจากพืช เช่น ไบยูคาลิปตัส ไบเซม็ด ไบหรือเมล็ดสะเดา ไบกะเพรา เป็นต้น ซึ่งจะออกฤทธิ์เร็ว แต่จะมีอายุการใช้งานสั้น

“ผลิตภัณฑ์ป้องกันและกำจัดปลวก” วัตถุอันตรายที่ไม่ควรมองข้าม

สำหรับผู้ที่ใช้เลือกใช้ผลิตภัณฑ์ป้องกันและกำจัดปลวกมาฉีดพ่นฆ่าปลวกในบ้าน ก่อนใช้ ผู้บริโภคควรอ่านคำแนะนำบนผลิตภัณฑ์ให้เข้าใจอย่างละเอียดและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งบนฉลากของผลิตภัณฑ์จะประกอบด้วย คำแนะนำวิธีการใช้ การเก็บรักษา คำเตือน และการแก้ไขเบื้องต้น โดยไม่ควรฉีดหรือพ่นผลิตภัณฑ์ในบริเวณที่มีอาหารหรือเครื่องใช้วางอยู่ ที่สำคัญ ควรทำความสะอาดมือหรือร่างกายทุกครั้งหลังการใช้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้น

การใช้บริการจากผู้รับจ้างกำจัดปลวก...เลือกให้ดี อย่าให้ถูกหลอก

สำหรับผู้ที่ไม่ต้องการลงมือฆ่าปลวกเอง การใช้บริการจากกลุ่มผู้รับจ้างกำจัดปลวก ก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่ง ซึ่งการเลือกใช้บริการจัดการกับปลวก รวมไปถึงแมลงและสัตว์อื่น ควรพิจารณา ดังนี้

★ ขอเอกสารที่แสดงการได้รับอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายชนิดที่ 3 หรือใบแจ้งการดำเนินการวัตถุอันตรายชนิดที่ 2 ใบอนุญาตหรือใบแจ้งนี้จะทำให้ทราบชื่อ ที่ตั้ง ผู้ให้บริการ และต้องมีชื่อผู้ควบคุมการใช้วัตถุอันตราย รวมถึงรายการชื่อวัตถุอันตรายที่ได้รับอนุญาต ให้นำไปใช้ในการให้บริการด้วย ซึ่งออกโดย อย.

★ เอกสารจากผู้ให้บริการที่มีการระบุรายละเอียดสารเคมีวัตถุอันตรายที่ใช้ เช่น คำเตือน อาการเกิดพิษ วิธีแก้พิษ เอกสารแนะนำความปลอดภัย

★ ตรวจสอบผลิตภัณฑ์ที่ใช้ โดยฉลากต้องมีเลขทะเบียนวัตถุอันตรายที่ได้จาก อย. และฉลากแสดงรายละเอียดผลิตภัณฑ์ที่ชัดเจน ได้แก่ ชื่อทางเคมีและอัตราส่วนสารสำคัญ เลขทะเบียน อย.วอส. ชื่อที่ตั้งผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ข้อความแสดงประโยชน์ วิธีใช้ คำเตือน การเก็บรักษา ข้อความแสดงอาการเกิดพิษ วิธีแก้พิษและคำแนะนำสำหรับแพทย์ รวมถึงข้อบ่งใช้ วิธีผสม อัตราส่วน การใช้

★ สังเกตการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานว่ามีการใช้ผลิตภัณฑ์ตรงตามวัตถุประสงค์ การใช้ตามที่ระบุไว้บนฉลากหรือไม่

★ หากพบเห็นการให้บริการที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ สามารถร้องเรียนหรือแจ้ง เข้ามาได้ที่ สายด่วน อย.1556

การกำกับดูแลของ อย.

★ ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 อย. มีหน้าที่ในการกำกับดูแล วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือนและทางสาธารณสุข โดยกำหนดให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออกวัตถุ อันตรายต้องขอขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายชนิดที่ 2 และชนิดที่ 3 สำหรับผู้ประกอบการที่มี วัตถุอันตรายไว้ในครอบครองเพื่อใช้รับจ้างกำจัดปลวก มด แมลง หนู และสัตว์รบกวนตามบ้านเรือน อาคารสถานที่ในเขตกรุงเทพมหานครต้องขออนุญาตต่อ อย. สำหรับวัตถุอันตรายชนิดที่ 3 หรือแจ้ง -

ดำเนินการวัดถุอันตรรายชนิดที่ 2 ในส่วนภูมิภาคสามารถยื่นขอต่อสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
ในเขตที่สถานประกอบการตั้งอยู่

★ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ผู้ควบคุมการใช้วัดถุอันตรรายเพื่อใช้รับจ้าง
พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้ผู้มีวัดถุอันตรรายในครอบครองเพื่อใช้รับจ้างการจัดการแมลงและสัตว์อื่น
ต้องจัดให้มีผู้ควบคุมการใช้วัดถุอันตรราย เป็นบุคลากรเฉพาะรับผิดชอบ โดยต้องผ่านเกณฑ์
ตามหลักสูตรที่ อย. ได้กำหนด

★ สำหรับผู้ประกอบการที่มีได้ขออนุญาตอย่างถูกต้องตามกฎหมายมีโทษจำคุก
ไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ดังนั้น การใช้สารป้องกันและกำจัดปลวกด้วยตนเองหรือเลือกใช้บริการป้องกันและ
กำจัดปลวกจากผู้ประกอบการ ควรคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นอันดับแรก โดยเลือกผลิตภัณฑ์หรือ
บริษัทที่ได้รับอนุญาตจาก อย. และตรวจสอบรายละเอียดตามข้อมูลข้างต้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการ
ประกอบการตัดสินใจเลือกใช้บริการดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อความปลอดภัยของตัวคุณเองและสิ่งแวดล้อม
